

Generaties aan het woord

Speech burgemeester Blanksma

Herdenking Indische/Molukse slachtoffers WO II

14 augustus 2019, Cacaofabriek

Stelt u zich eens voor.

U bent een tiener. De oorlog breekt uit. Uw moeder is opgepakt: u ziet haar ineens 9 maanden niet.

Uw vader is naar een onbekende plaats in Japan getransporteerd om daar werk te verrichten.

Zelf vlucht u dagelijks naar een schuilkelder voor vallende bommen.

Stelt u zich eens voor.

U draagt een penning met daarop uw gegevens. Voor als u mogelijk iets overkomt

Stelt u zich eens voor.

U moet in korte tijd meerdere keren verhuizen; want het is te onveilig.

Ik vraag u het u voor te stellen. En daarmee vraag ik u eigenlijk het onmogelijke.

Want voor de meeste mensen nu, zijn het verhalen van toen.

Hetgeen dat ik zojuist vertelde, was de werkelijkheid voor mevrouw Richter.

Dochter van een KNIL vader; geboren op Sumatra, in 1929.

In een prachtig interview vertelt zij haar verhaal aan kleindochter Stephanie.

Ik vond het ontroerend te lezen hoe mevrouw Richter de geschiedenis doorvertelt.

En hoe haar kleindochter interesse toont in het leven van haar oma.

Door het doorvertellen worden volgende generaties betrokken.

Door het doorvertellen, zullen wij niet vergeten.

Het thema van vanavond: 'Generaties aan het woord' vind ik dan ook een onmiskenbaar belangrijk en treffend thema. Want uiteindelijk vertelt enkel ons nageslacht de verhalen door.

Zoals kleindochter Stephanie zal doen met de verhalen van haar oma.

Nog maar een paar mensen onder ons, zoals mevrouw Richtekunnen uit eigen ervaring vertellen over wat zich in de jaren 40 afspeelde.

Steeds minder mensen hebben persoonlijke ervaring met de onvrijheden van toen.

Het diepe besef dat vrede en veiligheid niet vanzelfsprekend is, lijkt daardoor telkens moeilijker over te brengen.

Daarom zijn we vanavond hier bijeen. Op deze plek in de Cacaofabriek, herdenken wij. Vertellen wij.

Van jong tot oud. We proberen ons een voorstelling te maken van hoe de wereld er toen uit zag.

En we staan stil bij al die echte verhalen.

Generaties aan het woord

Speech burgemeester Blanksma

Herdenking Indische/Molukse slachtoffers WO II

14 augustus 2019, Cacaofabriek

Verhalen: ze zijn vaak het enige dat nog rest van wat ooit was.

U kent misschien het verhaal van de man die de atoombom op Nagasaki overleefde.

De soldaat Dick Buchel. Hij was de laatste overlevende van de atoombom

Onlangs verscheen een boek over hem. Een uitzonderlijk verhaal.

Afgelopen 11 juli is hij overleden, hij werd 99 jaar oud.

Zijn woorden laten niemand onaangeraakt. Hoe gruwelijk ook, hij sprak en vertelde door.

Soms tot in de details.

Maar dat is niet voor iedereen weggelegd.

Want waar emoties te groot zijn, komt de taal vaak tot stilstand.

In tegenstelling tot Dick Buchel, zijn er zovelen die zwijgen over de tragiek.

Want: te traumatisch en te heftig. Dat is begrijpelijk. En toch, door het gesprek ontstaat ruimte.

Deze avond is daarvan het bewijs. We luisteren naar wat is gebeurd, en stellen het ons voor.

We stoppen het niet weg, maar vertellen het door.

Het is precies 75 jaar geleden.

Dat de Tweede Wereldoorlog in het Koninkrijk der Nederlanden, formeel werd beëindigd.

Dat Japan capituleerde. En ook, dat de oorlog in Zuidoost-Azië officieel eindigde.

Nederland herdenkt morgen op 15 augustus, alle slachtoffers die tijdens die oorlog in voormalig Nederlands-Indië zijn omgekomen. De afschuwelijke gebeurtenissen staan in ons collectieve geheugen gegrift. Verschrikkingen onder Japans bestuur, maar ook tijdens de Bersiap.

Van begin 1942 tot eind 1949. Nederlanders, Indo's, Molukkers, Chinezen, Timorezen, telkens geconfronteerd met oplaaiend oorlogsgeweld.

Etnische, politieke conflicten en genocide, 75 jaar geleden was het aan de orde van de dag.

En precies 75 jaar later zijn we hier, met elkaar. En vieren we de vrijheid.

Misschien wel nog intenser, bewuster dan de jaren hiervoor.

U bent hier allen naartoe gekomen want u beseft hoe waardevol die vrijheid is.

Een speciaal welkom voor een aantal mensen van de Kai-eese gemeenschap.

Jullie zijn hier voor de eerste keer aanwezig.

Wat fijn dat u hier bent.

Generaties aan het woord

Speech burgemeester Blanksma

Herdenking Indische/Molukse slachtoffers WO II

14 augustus 2019, Cacaofabriek

Nederland viert 75 jaar vrijheid. Helmond viert 75 jaar vrijheid.
In september omarmt deze stad twee weken lang dit belangrijke thema.
In alle delen van Helmond staan we stil bij het samen vrij kunnen zijn. Dat is nodig.
Ook u kent de dagelijks afschuwelijke berichten uit landen als Libië, Syrië of Afghanistan.
We hoeven alleen maar naar het nieuws te kijken of een vluchteling te bevragen.
Die verhalen, die beelden, ze raken ons allemaal.
Vrijheid is alles behalve vanzelfsprekend. En daarom vieren we, en herdenken we.
Zodat de gebeurtenissen van toen een levende herinnering blijven.
En dames en heren, u bent de drager van die herinnering.
En onze kinderen, zijn de nieuwe dragers van die herinnering.
Zij zijn de volgende generaties, die aan het woord gaan komen.
Zodat het besef blijft dat anderen zoveel strijd hebben gevoerd voor onze vrijheid.
Dat vrede en veiligheid kostbaar is. Een groot goed. Dat we koesteren.
En daarmee moeten onderhouden.

Dames en heren,
Stelt u zich eens voor.
De stad Helmond.
Waar iedereen welkom is.
En iedereen zich welkom voelt.
Stelt u zich eens voor.
De stad Helmond.
Waar mensen mogen zijn wie ze willen zijn.
Ongeacht achtergrond, religie, geaardheid of levensbeschouwing.
Stelt u zich eens voor.
De stad Helmond.
Met diversiteit en leefbaarheid als belangrijkste fundamenten.
Ik vraag het u voor te stellen.
En ik vraag u om samen te blijven werken aan zo'n stad.
Alleen dan zijn onze volgende generaties vrij van oorlog.
Alleen dan geven we de vrijheid door!

